

Felolóp szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajcár.
 (4-fillér)
 Kéziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1908. DECEMBER 16.

NEGYPEDIK ÉVFOLYAM. — 288. SZÁM.

Előfizetési árak.
 Kassán:
 Egész évre . . . 14.— K
 Fél évre . . . 7.— „
 Negyed évre . . . 3.50 „
 Egy óra . . . 1.20 „
 Vidéken:
 Egész évre . . . 20.— K
 Kiadóhivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetések petit sor szá-
 mitással díjszabás szerint

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító
 uri szabóság

Kassa, Fő-utca 27. sz.

A ruha szakmában nincsen
 olyan cikk, melynél a lelkiis-
 meretes és megbízható kiszol-
 gálás oly fontos volna, mint a

szőrmeáru

bevásárlásánál. A Neumann-
 cég e tekintetben a vevő-kö-
 zönség bizalmát a legnagyobb
 mértékben megérdemli.

Wekerle beszéde.

Kassa, dec. 15.

A politikai Mefisztó ármánykodá-
 sára tegnap ráolvasta Wekerle Sándor az igazság ígét. A „nagy leleplező“ beszédre válaszolt s logikus világossággal pontról-pontra kimutatta, hogy Polónyi csak arra emlékszik s csak arra hivatkozik, a mi az ő argumentációjára alkalmas és éppen ezért a kormány politikájának erkölcsi elbírálására nem volt jogosult. A Ház feszült figyelemmel kísérte ezt a pörére vetköztetést s noha Wekerle előkelő parlamenti modorában kiméletesen bánt a hátba támadó Polónyival, a cáfolat gyanánt felsorolt igazságok pörölyként zúzták össze Polónyinak felfogatásra szánt ferde állításait.

Polónyi beszédének tendenciája, eléggé világosan, a függetlenségi párt némely könnyen hevülő elemeinek ugatására irányult. Mit akarhatott mást, mint zavart kelteni, féltékenységet támasztani, amikor a függetlenségi párt tehertételeiről szólt? Nem egy volt miniszter, aki egy ideig a kormányzásban is részt vett, de egy jószándéku és őszinte politikus sem vete-medhetik annyira, hogy az ország színe előtt tehertételeket olvasson rá egy pártra, mely a közösen vállalt politikai misszióból sem többet, sem kevesebbet nem teljesített, mint a többi párt. Polónyinak tudnia kellett, hogy a koalíciós kormány nem egyes pártok elveinek érvényesítésére törekedett, hanem élén a miniszterelnökkel, a legnagyobb szuszceptibilitással azon örködött, hogy a közösen vállalt feladatok va-

lósíttassanak meg. Méltatlan dolog és tisztán rosszakarat suggalta vádaskodás, a függetlenségi párt tehertételeitől beszélni, amikor a pártok egy bizonyos program keresztülvételére közösen alakítottak kormányt. A kormánytól teljesen távol áll a Polónyi által felhozott tendencia, amire ékes bizonyosság, hogy a kiegyezésben a szerződési jelleg kivívásával a kabinet éppen a függetlenségi párt kívánóságát honorálta. Ez volt az első pörölycsapás, mellyel Wekerle Polónyi állításait ledöntötte.

És aztán jött a többi. Pontonkint a paktum. Kijelenti a miniszterelnök, hogy nincs kifogása és megjegyzése a paktum nyilvánosságra hozatala miatt. Sőt örül neki, legalább eloszlik az a látszat, mintha a kormány titkolt feladatok teljesítésére is vállalkozott volna. Ámde a paktum pusztá felsorolása nem elegendő. Az egyes pontok mögött a helyes értelmezésnek oly részletezése áll fenn, melynek nem ismerése könnyen félrevezetheti azokat, akik csak a paktumra támaszkodnak. És ezt a helyes értelmezést világította meg őszintén, nyíltan a miniszterelnök. Utalt a manifesztumra, melyet alkotmányjogi szempontból mellőzött, mert egy alkotmányos kormánynak nincs szüksége kiáltványokra, többet beszélt ennél a kormány által nagy gonddal és körülményességgel szerkesztett trónbeszéd, mely a kormányzás programját körvonalozta.

A trónbeszéd szerkesztésében tevékeny részt vett Polónyi is, mint miniszter s már akkor tudnia kellett, hogy az általános választói jog, nem vonatkozott a szavazat titkosságára, nem az egyenlőségre, mert Andrássy több ízben nyíltan kifejezte, hogy annak nem híve. Polónyi mindent tudva ferditett. Bosszút akart állni Andrássy Gyulán, s elfelejtett tényeket, amelyeknek igazsága a minisztertanácsi jegyzőkönyvekben fennáll s Polónyi által is aláíratott.

Ha Polónyi ma is miniszter, bizonyára alkalmazkodik előbbi felfogásához, amikor nem volt kifogása az Andrássy által tervezett választói jog ellen. Ma a helyzet más. Ma mindent elfelejtett, miben része volt. Csak hogy Wekerle emlékezőtehetsége jobb, s az igazságot szembe állította Polónyi ferditésével. A Ház tapsolt, éljenzett. Egy politikai ármány omlott össze, mielőtt célt ért volna. Bár nem hiszszük, hogy csak Wekerle beszéde győzte volna meg a parlamentet arról,

hogy Polónyi állításait gyanuval kell fogadnunk. A miniszterelnök ezután még a bankkérdéssel foglalkozott s kijelentette, hogy a kormány a bankügyben szabad kezet biztosított magának a kiegyezésben [s érvényesíteni is fogja a tanácskozások során, amittől csak rövid idő választ el. Wekerle bravuros beszéde nagyon kedvező hatást keltett a parlamentben s jelentékenyen hozzájárult a politikai helyzet megszilárdulásához.

A politikai szintérről.

(Álhir a hatvanhetesek fuziójáról. — Andrássy nem akar tudni róla. — Polónyi terjeszti a hirt. — Izgalom a pártok között.)

A politikai helyzetet erősen fölzaklatta a bankkérdés. Ebben az izgatott hangulatban érthető feltűnést keltett az a hír, hogy az alkotmánypárt és a volt szabadelvűpárt között fuzió készül. Sőt már azt is híresztelték, hogy a Nemzeti Társaskört, a melyet tudvalevően a volt szabadelvűpártiak alakítottak, Lukács László, a párt einöke, értekezletre hívta össze a fuzió dolgában. Ez ügyben egy hírlapíró felkereste Andrássy Gyula gróf belügyminisztert, hogy tőle információt kérjen. A belügyminiszter kijelentette, hogy semmiféle értekezletről és a volt szabadelvűpárttal való fuzióról nem tud. A hírek semmiféle alapja nincs és a volt szabadelvűpártnak egyetlen tagjával sem beszélt.

Lukács László is kijelentette, hogy csalóka állkozással értesült a híresztelésről és hogy a fuzió tárgyalásról nem tud, arról a Nemzeti Társaskörben senki sem beszélt és senki őket a fuzióra föl nem szólította.

A képviselőházban tegnap erről sokat beszéltek, mert a fuzió hírért Polónyi terjesztette. Ez a tendenciózus híresztelés is rávilágít Polónyi mesterkedéseire, melylyel a koalíciós pártok készülő fuziójának ártani akar. A függetlenségi párton a hatvanhetes blokk alakulását izgatottan tárgyalták. Alkotmánypárti körökben pedig az a nézet alakult ki, hogy a koalíció vezetőinek immár komolyan hozzá kell látniok a zavaros állapot tisztázásához. Arra azonban senki sem gondol közülök, hogy a parlamenten kívül keressenek szövetséges társakat.

— A kongrua. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter a mai ülés végén terjesztette a Ház elé a lelkeszi jövedelem kiegészítéséről szóló 1898. évi XIV. törvénycikk módosítására vonatkozó javaslatot. Az első szakasz szerint a törvényesen bevett vallásfelekezetek lelkeszi (helyi kápláni, küön rendszeresített misszió lelkeszi) állásainak jövedelme a törvényben megállapított feltételek mellett az államkincstár terhére évi

ezer, illetőleg nyolcszáz koronára egészítetik ki olyképpen, hogy a segédlelkes jövedelmébe az általa élvezett teljes ellátásnak ötszáz koronával számított pénzértéke betudandó. A javaslatnak hét szakasza van, a melyek a fizetékigézés módosításait állapítják meg.

A kassai iparművészet.

A kassai javító-intézet és a női gazdasági iskola szövöműhelye kiválóan sikerült iparművészeti tárgyakkal szerepel a Műhely kiállításán.

A Műhely nevű iparművészeti társaság kiállítása most nyílt meg Budapesten, az Uránia-egyesület kiállítási csarnokában. A művészi szennáció számba menő kiállítás értékes és a figyelmet mélyen lebilincselő része az, mely a kassai javító-intézet és a női gazdasági iskola szövöműhelyében készült műtárgyakat öleli fel. A javító-intézet egy szalagmunkáival szerepel a kiállításán, melynek tervét Lakatos Arthur, kiváló iparművész, az intézet szaktanára készítette. Ugyancsak az ő tervei alapján készült bőrdíszmű tárgyakat is küldött az intézet a kiállításra. Javító-intézetünk ipariskolájának nagy dicsőségére szolgálnak a kiállításán bemutatott tárgyak s úgy a kritika, mint a közönség osztatlan elismeréssel nyilatkozik róluk.

A helyes ipari képzés ma nem nélkülözheti a művészi érzéket s valóban jó nyom jár a kassai javító-intézet vezetősége, amidőn a gondozására bizott ifjakba belélt a művészet szeretét. Mi tehetné nehezebbé a rosszra hajló gyermeket, mint a szép kultuszának a feltarása? Nemcsak a művészet megértői rokonszenveznek az ipari oktatásnak azzal a helyes irányával, melyet a kassai javító-intézet programjába felvett, hanem a modern pedagógusok és moralisták is, mert a lélekkipallérozás leghatékonyabb eszköze, a szép iránti érzék felébresztése.

Hogy ebben az irányban a kassai javító-intézet már is nagy sikereket mutathat fel, erre bizonyítást szolgáltat a Műhely kiállítása. Mi a kassai javító-intézettel nemcsak európai hírű berendezése folytán büszkélkedhetünk, hanem elsőbbséget az ott uralkodó szellemre hívhatjuk fel a kultüremberek figyelmét. Elismerés illeti ezért az intézet igazgatóját, *Latskovszky* Lajost és az ipari oktatás vezetőjét, *Fürst* Sándor főmérnököt. Ők és velük együtt *Lakatos* Arthur iparművész, még sok dicsőséget szereznek a már eddig is dusan termett siker mellé, a javító-intézet ipari szakoktatásának.

A tisztviselők egyesületéből

A központi elnök levele.

Az állami tisztviselők nem rég alakult kassai egyesülete közgyűléséből üdvözlő táviratot küldött *Benedek* Sándor közigazgatási bírósági bírónak, az országos egyesület központi társelnökének. Az üdvözlésre *Benedek* a következő lelkes hangú sorokat intézte *Hedry* Lőrinc dr. ítélőtáblabíróhoz, a kassai egyesület elnökéhez:

Nagyságos Uram!

A kassai állami tisztviselői egyesület alakuló közgyűléséből hozzám intézett távirat mélyen meghatott. Pazar jutalma ez annak a csekély tevékenységnek, melyet tisztviselőtársaim érdekében immár elég hosszú közpályám alatt kifejtettem. A közélet igaz emberei, kik közzé soroztatni óhajtanók, különben a bizalomból meritenek erőt és abban találják jutalmukat. Igazán szívhől sajnálom, hogy a kassai alakulásban tevőleges részt nem vehettem, de hiszem, hogy lesz alkalmam ezt helyrehozni s személyesen megköszönni kartársi rokonszenvük meg-

nyilatkozását. Addig is tiszteletteljesen kérem, hogy írásbeli köszönetemet t. tagjai előtt tolmácsolni méltóztassék. Együtt szabad legyen kifejezést adnom a központ általános örömeinek a felett, hogy t. birótársam az elnökséget elfogadni kegyes volt s ez által elismerte azt a közönséget, mely birót és tisztviselőt összeköt s mely oly méltányosan nyilatkozott meg az 1901. évi budapesti congresszuson.

Őszinte kartársi szeretettel vagyok Nagyságodnak kész hive:

Benedek Sándor,
az áll. tiszt. orsz. egyesületének társelnöke.

Ez a levél fölülte alkalmas arra, hogy az egyesület mozgalmát Kassán erősítse, ami főleg a tagok tömeges jelentkezésével érhető el. Reméljük is, hogy a kassai állami tisztviselők felismerték már az egyesülésben rejlő erőviszonyokat, örömet csatlakoznak az érdekeik védelmére alakult kassai egyesületbe.

HIREK.

— *Auguszt*a főhercegnő távirata *Takács* préposthoz. Már tegnap jeleztük, hogy *Auguszt*a főhercegnő elfogadta a *József* kir. herceg Szanatórium Egyesület kassai fiókjának január 16. án tartandó nagyszabású báljának fővédnökségét. Ezt az elhatározását gróf *D'Orsay* Mária udvarhölgye útján a következő távirattal tudatta *Takács* Menyhért dr. jászói prépostal:

Ő császári és királyi fensége *Auguszt*a főhercegnő asszony a kassai Szanatórium-estély védnökségét elfogadni méltóztatott.

Gróf D'Orsay Mária
udvarhölgy.

Dr. Takács Menyhért prépost a szanatóriumi fiók elnöke ezt a következő távirattal fogadta el:

Gróf D'Orsay Mária udvarhölgy nagyméltóságának, Budapest, Királyvár.

Örömmel és mély köszönettel vettem nagyméltóságod becses értesítését, hogy ő cs. és kir. fensége *Auguszt*a főhercegnő asszony a kassai szanatóriumi-estély védnökségét legkegyesebben elfogadni méltóztatott. Kegyeskedjék *Ő*fensége előtt a kassai bizottság legmélyebb hódolatát és hálás érzelmeit tolmácsolni.

Takács Menyhért,
jászói prépost, elnök.

— *Felolvasás* a polgárságról. A kassai kereskedelmi és iparkamara által rendezett felolvasási ciklus során f. hó 17-én csütörtökön este 8 órakor a Schalkház-szálló kistermében *Kerekes* György, a kassai m. kir. állami felső kereskedelmi iskola tanára tart felolvasást a polgárság kifejlődéséről, küzdelmeiről s kultürszerepéről. Az előadás célja az lévén, hogy rövid vonásokban megismertesse a polgársággal a maga történetét, valamint gazdasági s művelődési szerepét az emberiség haladásában, különösen pedig vázolni a magyar polgárság fejlődését s elmaradásának okait, a rendkívül érdekesnek ígérkező felolvasás méltán tarthat igényt az iparos s kereskedőosztálynak fokozott figyelmére. A kamarának az a törekvése, hogy rendkívül tanulságos felolvasások rendezése által alkalmat nyújt a közönségnek tudásvágyát minél élvezetesebben kielégíteni, csak dicséretet érdemel. A közönség tömeges megjelenése egyébként a legszebb elismerése a kamara nemes intencióinak. Kamaránk példáján okulva, most más kamarák is rendeznek felolvasásokat hasonló sikerrel.

— *A vasárnapi társadalmi zsur.* A gyermekvédő liga kassai bizottsága által rendezett harmadik társadalmi zsur programja fölülte vonzó és érdekes. Elsőnek a kassai

zenekedvelők dalegylete lép fel s előadja *Beschnit* J. „*Osszian*” című férfi karát. Majd *Eckerdt* Aranka urleány szavalja *Kiss* József *Simon Judit* című melodramáját *Rédeky* István zongora kísérete mellett. Ezt követi *Jermy* Hella urleány zongora tanárnő fellépése, aki *Rubinstein* „*Réde Angelique*” és *Chopin* „*Etude* op. 25. Nro. 8.” című műveit adja elő zongorán. A zenekedvelők dalegylete fejezi be a műsort *Lányi* Ernő „*Kertem alatt*” című magyar dalával. A zsur rendezősége arra kéri a közönséget, hogy a műsor előadásának tartama alatt, a társalgástól lehetőleg tartózkodjék. Az érdekes programm ugyanis a maga teljes határában csak figyelmes csöndben érvényesülhet.

— *Kassa város közegészségügye.* A város közegészségügyi állapota az elmúlt hóban — dr. *Wandracsak* Jenő t. főorvos jelentése szerint — nagyon kedvezőtlen volt. Ennek oka a fertőző betegségek nagy száma, amennyiben 158 megbetegedés fordult elő 7 halálesettel. A kanyaró megbetegedések száma még nagyobb volt, mint október hóban, bejelentetett 112 eset és 1 haláleset. Ami Kassán évek óta elő nem fordult: novemberben 4 gyermekági láz jelentetett be, amelyek közül 3 halállal végződött. Mind a négy esetben ugyanazon szülésznő segédkezett, az ő tisztatlansága okozta a fertőzést. A szülésznőt az I. foku egészségügyi hatóság a gyakorlatról egy hónapra eltiltotta és műszereit dr. *Wandracsak* fertőtlenítette.

— *A kamara közgyűlése.* A kassai kereskedelmi és iparkamara december hó 18-án délután 4 órakor saját tanácstermében (Fő-utca 4. sz.) *Siposs* A. Gyula kamarai elnök elnöklété alatt közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki közlések. 2. Miniszteri rendeletek és leiratok. 3. Titkári jelentés a kamara ügyforgalmáról s a kiküldetésekről. 4. A közadók kezeléséről szóló törvényjavaslat. 5. Törvénytervezet a mezőgazdasági kamarákról. 6. A m. kir. államvasutak kassa-ujhelyi vonala menetrendjének módosítása. 7. A szerencs—hidásnémeti vasut menetrendje. 8. Az ipari továbbképző tanfolyamok ügye. 9. Vélemenyadás a benzinnel dolgozó ipartelepek munkásainak védelméről alkotandó szabályrendelet tárgyában. 10. A miskolci társkamara átirata a vasuti fuvardíjak emelése ügyében. 11. A kolozsvári társkamara átirata a mértékjavító tanfolyamok szabályozása ügyében. 12. Az aradi társkamara felterjesztése az adóreform tárgyában.

— *A város pénztárforgalma.* A közgazgatási bizottság tegnapi ülésén a városi pénztár november havi forgalmáról *Eder* Ödön polgármester a következő adatokat közölte: állami adóban 158,349 K. 39 f., községi pótdobban 49,432 K. 77 f., házbérfillérben 35,306 K. 47 f., országos betegápolási pótdobban 9821 K. 70 f., vízdíjban 7536 K. 15 f., átiratási illetékben 6012 K. 87 f., utadobban 4577 K. 97 f., azontelül kisebb adónemekben körülbelül 11,000 K. folyt be. A pénzügyigazgatóságnak a szigorú adóbehajtásra vonatkozólag kiadott rendelete értelmében a polgármester jelentést tett az ez évi adóbehajtásról, amelynek során kimutatta, hogy az ez évi adózás a múlt évinél 76.000 K.-val kedvezőbb képet mutat.

— *Sajtó* útján elkövetett testi sértés. Már ilyen is van. A hannoveri bíróság 300 márkára ítélte el a „*Hannoveri Generalanzeiger*” felelős szerkesztőjét, amiért lapjában azt írta, hogy nem illő dolog, miként hatóságai személyeknek mellékfoglalkozásuk legyen. A cikkben meg is volt nevezve az illető személy, aki ezt a közleményt, amely igaz is volt és e mellett sértő sem volt, oly-

annyira szívére vette, hogy gutaütést kapott. Szerencsére a gutaütés csak könnyű természetű volt, amely nem gátolta abban, hogy kártérisért perelje a szerkesztőt. — Ebből az esetből kifolyólag az a lap, amelyből ezt az ítékezést átvesszük, nem jogosulatlanul veti föl a kérdést, vajjon kit fognak megbüntetni, ha valaki egy bírói ítélet olvasásánál halálra kacagja magát? A lap szerkesztőjét-e vagy a bírót?

— A hetedik patika. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter leiratban értesítette a várost, hogy a patika ügyében ifj. Urbányi István és Gréb Aladár okl. gyógyszerészek felebbezését elutasította. Így tehát nem lesz hetedik patika.

— Viz helyett — marólugot ivott. Penes Zsiga színházi díszítő tegnap délután a színházban dolgozott. Munka közben megsomjazott s ezért poharat keresett, hogy vizet ihasson. Csak a festő teremben talált egy edényt, amelyben úgy látszott, hogy viz van. Penes az edény tartalmát mohón kiitta. Egyszerre csak elszédült, összeesett és segítségért kezdett kiáltani. A többi díszítők rögtön hozzá siettek és ekkor látták, hogy a szerencsétlen Penes a festőszobában elhelyezett és vízben feloldott marólugot itta ki. Azonnal a lakására szállították, hol most nagybeteg fekszik.

— Iparos továbbképző tanfolyamok. A kassai felsőbb ipariskolában a jövő évi január elsejével a következő iparos továbbképző tanfolyamok nyílnak meg:

1. *Épület és butorasztalosok tanfolyama*, január 4-étől április 30-ig, heti 6 órával. Ezen tanfolyam az épület- és butorasztalosok körébe vágó tárgyak helyes rajzolásának és készítésének s a faipari technológia fontosabb ismereteinek tanítására terjed ki. —

2. *Szabó-tanfolyam*, január 4-től március 8-áig, heti 12 órával. A szabók tanfolyama a szükséges alapismeretekre, a szabóipari rajzolásra, a gyakorlati szabásra és a legszükségesebb technológiai ismeretekre terjed ki. — 3. *Cipész-tanfolyam*, január 4-étől március végéig, heti 9 órával. Ez a tanfolyam a cipészipar alapismereteit, a gyakorlati szabást és a rajzolást s az anyagszerekre, szerszámokra és gépekre vonatkozó legszükségesebb tudnivalókat vonja körébe. Ezen tanfolyamokban az oktatás hétköznap az esti órákban és vasárnap délután megy végbe. — 4. *Építési költségvetési tanfolyam*, január 4-étől február végéig, heti 8 órával. Ezen tanfolyamon az oktatás a nappali órákban folyik. Beléphetnek: Iparosmesterek, segédek és munkások, kik jártasak az írásban, olvasásban és a számolás elemeiben. Képzettebb iparosinasok, kik az iparostanonciskolák szervezetének 21. pontja értelmében a tanonciskolai kötelezettség alól részlegesen fölmentvék. A tanfolyamokra beiratkozni lehet január 3-ig hétköznap 11-től 12-ig és vasárnap 8-tól 10-ig. A beiratkozás alkalmával az iparossegédek a munkakönyv bemutatásával, más jelentkezők pedig más megfelelő okmánnyal igazolják foglalkozásukat. Részletesebb felvilágosítás az igazgatóságánál szerezhető.

— A szénkereskedők ellenőrzése. A rendőrség közli a közönséggel, hogy a szénkereskedők szállítmányai, a pontos súly betartása érdekében, erélyesen ellenőriztetnek. A rendőrség megköveteli, hogy a kereskedők által szállított zsákok, a mennyiség megővése végett, ólomzárral (plombbal) látassanak el.

— Szaporodás. Az elmúlt hóban született 105 gyermek, meghalt 87 ember, a szaporodás tehát: 18. A születettek közül 60 fiú, 45 leány, az elhunytak közül 46 férfi, 41 nő. Halva és éretlen 5 gyermek született november hóban.

— Elintézett akták. A városi tanács az elmúlt hónapban 1898 ügydarabából 435-öt, a rendőrkapitányi hivatal 1849-ből 179-et, a rendőrség kihágási osztálya 311-ből 27-et, a büntügyi osztály pedig 254-ből 34 ügydarabot hagyott elintézetlenül.

— Feljelentett háziurak. Sok a pasz az ellen, hogy a háztulajdonosok a járdákat nem tisztítják. Az utóbbi napokban is több háztulajdonos ellen tettek feljelentést, kik a járdákról a havat le nem sópörték és a sikos járdát nem hintették be homokkal. A bepanaszoltak ellen a rendőrség a kihágási eljárást folyamatba tette.

Színház.

— A tulsó partról. A színház drámai személyzete lelkes ambícióval készül Salten Félix, a népszerű bécsi drámaíró *A tulsó partról* című darabjának bemutató előadására. A tulsó partról nem egységes dráma, hanem három egyfelvonásos színmű, melyet eszmei szálakkal csupán a rokon gondolat fűz össze. A Magyar Színházban nagy sikert aratott újszerű darab kassai előadása igen gondosnak és művészi becsünek ígérkezik.

Színházi műsor:

Kedd: *A jókedvű paraszt.*

Szerda: *A sasfők.* (L'Aiglon.) Dráma.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Polónyi tovább ferdit.

Apponyi gróf beszéde.

Budapest, dec. 15.

Tíz órakor nyitotta meg *Justh* Gyula a Ház ülését. Az appropriációt általánosságban elfogadták, majd a részletes tárgyalás során minden felszólaló kérte a Házat, hogy a tárgytól eltérhessen és erre az engedélyt meg is kapta.

Gaál Gaszton határozott nyilatkozatot kér a bank dolgában a miniszterelnöktől, mert a politikai becsületet többre tartja a politikai hatalomnál.

Ezután *Polónyi* Géza mondott hosszú beszédet. Megszokta, hogy a politikai küzdelmekben sebeket adjon és kapjon, de ahhoz nem szokott, hogy a parlamentet támadják meg oly súlyosan, amint azt *Wekerle* kigyó-simasággal tette. Örül, hogy nem tegnap választott *Wekerle* beszédére, mert akkor könnyen elragadtatta volna magát. Hozzá van szokva ahhoz, hogy a sajtó úgy foglalkozzék vele, mint egy utolsó pernahajderrel. Nem akarja a sajtónak ezt a véleményét megdönteni, csak azt kéri, hogy mai beszédét egész terjedelmében közzöljék. Pontonként igyekszik cáfolni *Wekerle* igaz kijelentéseit. A helyzet megzavarása nem célja. Nem a jelen politikai helyzetről, hanem a *fuzió* név alatt eljövendő helyzetről beszélt.

Wekerle a bankkérdésben nem fejtette ki a kormány határozott álláspontját. *Wekerle* azt mondta, hogy hálás a paktum nyilvánosságra hozataláért, mégis *úgy nyilatkozott, mintha ő árulást követelt volna el*. Kéri *Wekerle*t, hogy eszközöljön ki számára feloldást a *hivatali eskü* alól, akkor még részletesebben fog nyilatkozni. Ismereti *Fejérváry*, *Andrássy* és *Battyhány* szerepét a béke körül. Konstatálja, hogy a kormány nem adott ki manifesztumot, ezt pedig a trónbeszéd nem helyettesítheti.

Felolvassa a tárgyalások egy jegyzőkönyvét, nehogy *Wekerle* azt mondja, hogy nem mond igazat. A létszámemelésre vonatkozólag hivatkozik *Lenkey Gusztáv* újságíróra, akinek a tervezetet megmutatta. A paktum megkötésében neki kisebb része van mint *Wekerle*nek és éppen *Wekerle* volt az, aki kevesebb kikötéssel, sőt minden kikötés nélkül is vállalkozott a kormányra.

A választói jog kérdésében elismeri, hogy *Andrássy* nem tett kötelező nyilatkozatot, de igenis megtette ezt a függetlenségi

párt. A pluralitásról sohasem volt szó. *Wekerle* mindig olyanra emlékszik vissza, ami sohasem történt meg. Végezetül még az annekszió ellen tiltakozik és a külügyi helyzetről mondja el véleményét.

Szünet után gróf *Apponyi* Albert beszélt. Polónyi tegnapi beszédével a mai helyzetet akarta felborítani. Tagadja, hogy az annekszió az öszszbirodalmi eszme szolgálatában állana. Az annekszió ma még nem is lehet bírálat tárgya. Polónyi a *fuziót akarja megakadályozni*, hogy a függetlenségi párt ne vállalkozzék elfeladásra. Ez teljesen fölösleges aggodalom. A paktumban a királylyal szemben vállaltak kötelezettséget, a *nemzettel szemben pedig a trónbeszédben és az expo-zéban*. *Andrássy* javaslatát nem lehet jogosan támadni. A hirtelen átmenet nagy megrázkódtatásokkal járt volna és vitális érdekeket fenyegetett volna. A bankkérdésben kijelenti, hogy a kormány csak szabad kezet kapott, de a kvótaemelés nem a bankért történt, amit az utolsó kormányoknak a vámkérdésben elfoglalt álláspontja meg is akadályozott.

Justh Gyula: A nemzeti bankot mégse engedjük!

Erre a közbeszólásra óriási éljenezés és taps tört ki a függetlenségi párton, míg az alkotmánypárt tüntetőleg *Apponyit* éljenezte.

Apponyi folytatva beszédét, csodálkozik azon, hogy azok után a kijelentések után, amiket tett, ilyen meggyanúsító közbeszólások hangzanak el. Kéri a Házat, hogy térjen napirendre a támadások felett, mert *komoly feladatok várnak a függetlenségi pártra és ezek teljesítésével a program megvalósításának idejét közelebb kell hozni*.

Apponyi beszéde után szünet volt. Szünet alatt *Apponyi* körül csoportosult több képviselő. Itt *Justh* megkérdezte, vajjon *Apponyi* megjegyzése reá vonatkozott. *Apponyi* megnyugtató választ adott.

Szünet után *Polónyi* Géza jelentkezett szólásra és egész röviden arra kérte a Házat, hogy *szombati és mai felszólalását meg nem történtenek tekintse*.

Gaál Gaszton rövid felszólalása után *Farkasházy* Zsigmond kibeszélte az ülést.

A fuzió.

Budapest, dec. 15.

Lukács László volt pénzügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy a régi szabadelvű pártnak az alkotmánypárttal való fuziója dolgában elvi akadályok nincsenek, mert mindketten 67-es alapon állanak, csak személyes természetű ellentétek vannak, amelyek azonban nem leküzdhetetlenek.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. december hó 15-én (páros)

A jókedvű paraszt.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Zenéjét szerzette: Fall Leó. Fordította: Révész Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Lindoberer István, gazdag sváb paraszt	— — — — —	Faragó Ödön
Vince, a fia	— — — — —	Burányi Albi
Scheichelroither Mátyás sváb paraszt	— — — — —	Baries Gyula
István, a fia	— — — — —	Magyar Lajos
Annamiri, a leánya	— — — — —	Miskey József
Zofi, kisbíró	— — — — —	Várady Margit
A „Szöke” Lizi, cseléd	— — — — —	Ujvári Lajos
Szepike, a fiacskája	— — — — —	R. Nagy Aranka
		Gajdinszky Irénke

Nagy karácsonyi vásár

megkezdődött

Széman Testvérek cégnél

Renkívül kedvező alkalom:

női divatkelmék, szőnyegek, függönyök, ág- és asztaltakarók, pokrócok, chiffon, vászon- és asztalneműek beszerzésére.

A n. é. közönséget ezen kedvező alkalom felhasználására fölkéri a cég.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza
Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)
Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan dolgozott butorokból minden most használt fából és stýlben, ugymint: teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezésekből, luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok és mindennemű matrácokból; ugyszintén elváltatunk mindennemű díszítési és kárpitos munkákat is. — Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyegek- és függönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket ugy helyben, mint vidéken kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban.
Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,
amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a kizárólagos elárusítását, illetve képviselését

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

Murányi József kiadó.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Salató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Casténuovo és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22 $\frac{1}{2}$ óra, Cattaróig csak 26 óra.

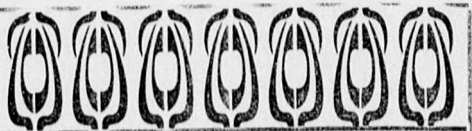
Fiume-Velence: hetenként 6 gyors-hajó összeköttetés

Fiume-Ancona: hetenként 3 gyors-hajó oda és vissza.

Ezen gőzösköz közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

Dícsó pirszén (Koksz).

A kassai légszeszgyárban kapható:

Darabos pirszén 100 kg. 4.20 K

Dió pirszén 100 kg. . 4.40 K

A házhoz szállítás és elhelyezés 100 kilogrammonként 20 fillér.

Légszeszgyár és villamtelep igazgatósága Kassán.

Bármely utazó

cég által havi részletfizetésre ajánlott

könyvek és képek

ugyanolyan föltétel mellett

fényképezési gépek

Goerz és Zeiss-féle. — Trieder Binoeli (Tábori látcsövek) kaphatók

Mildner Ferenc

kir. akad. könyv- és műkereskedésében
KASSÁN, Fő-utca 52-ik szám alatt.

Makulatura papír

kicsiben és nagyban

jutányos áron kapható

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán,
Kossuth u. 1. 16. (Bejárat a Fazekas-utcaéról.)

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.